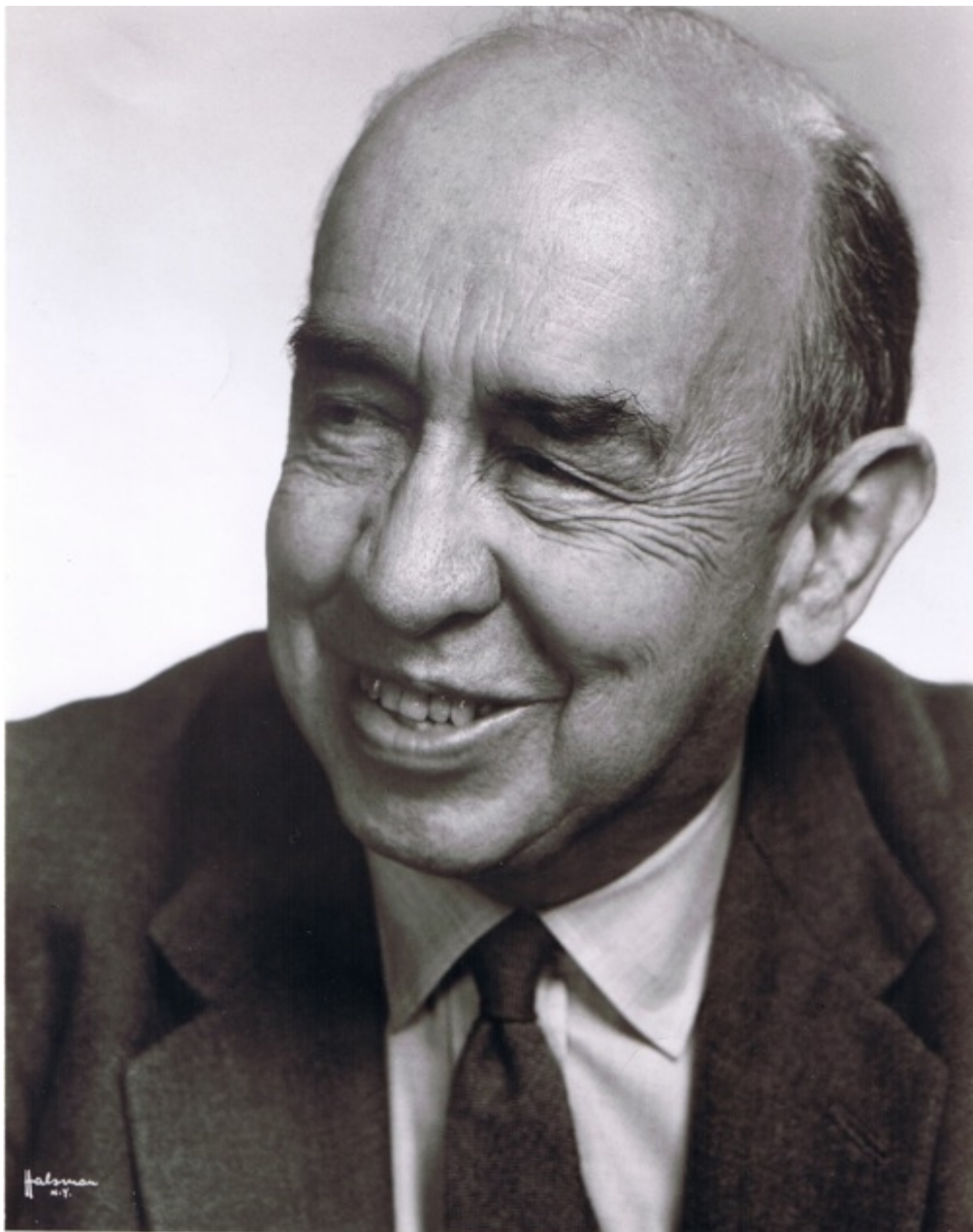

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/o-ipn/nagrody-i-odznaczenia-ipn/nagroda-kustosz-pamieci-narodo/nagroda-kustosz-pamieci-narodo-10/24276,Julien-H-Bryan-18991974.html>
03.03.2026, 00:00

Julien H. Bryan (1899-1974)

09.05.2016

Julien H. Bryan

Amerykański filmowiec, fotograf i pisarz. Urodził się 23 maja 1899 r. w Titusville w Pensylwanii, w religijnej rodzinie protestanckiej. W 1917 r. był kierowcą ambulansu na froncie pod Verdun. Zebrane doświadczenia wywarły ogromny wpływ na jego sposób patrzenia na wojnę. Swoje przeżycia opisał w dzienniku, wydanym później w formie książkowej.

Julien Bryan po raz pierwszy przyjechał do Polski w 1936 r. Odwiedził wówczas m.in. Warszawę, Kraków, Gdynię i Zakopane. W roku 1939 odwiedził Polskę po raz drugi. 7 września dotarł do Warszawy z zamiarem dokumentowania życia miasta podczas wojny. Od ówczesnego Prezydenta Miasta Stefana Starzyńskiego otrzymał samochód wraz z kierowcą i tłumaczem. Oficjalne zezwolenia na robienie zdjęć umożliwiły Bryanowi poruszanie się po mieście z kamerą i

fotografowanie wszystkiego, co uważa za interesujące: żołnierzy, cywilów, a także architektury warszawskiego Starego Miasta. Przez dwa tygodnie pobytu w Warszawie Bryan wraz ze swoją ekipą wykonał pierwsze w historii kolorowe fotografie II wojny światowej w Polsce. 21 września 1939 r. wyjechał z płonącej Warszawy, zabierając ze sobą bogaty materiał dokumentujący życie ludności cywilnej i bestialstwo żołnierzy niemieckich.

Julien Bryan spełnił nadzieje, jakie pokładał w nim Prezydent Warszawy Stefan Starzyński. Dzięki jego fotografiom miliony ludzi na całym świecie obejrzały zdjęcia z oblężonej Warszawy. Dokumentacja filmowa i fotograficzna obrony Warszawy w 1939 r. należy do najważniejszych źródeł opisujących początek II wojny światowej.

Na podstawie zebranych materiałów zrealizowany został film „Oblężenie” (Siege), obrazujący bohaterską postawę warszawiaków. W czasie wojny film obejrzało ponad 40 milionów ludzi na całym świecie. Oblężenie w 1941 r. zostało nominowane do Oscara w kategorii najlepszego krótkometrażowego filmu dokumentalnego.

Po wojnie Julien Bryan odwiedził Polskę jeszcze cztery razy. Za każdym razem witany był z ogromną życzliwością. Podczas swojej ostatniej wizyty w Polsce został uhonorowany przez ministra kultury i sztuki odznaczeniem „Zasłużony dla kultury polskiej”.

Julien Bryan zmarł 20 października 1974 r. w Nowym Jorku.

[Następny Strona](#)